

ȘTEFAN MELANCU

*Ithaca, mon amour**

SÂMBĂȚĂ, 6 MARTIE, MOȘII DE IARNĂ ÎN CUMPĂNA ZILEI. Salcia lui Ur e tot în margine și mugurii ar trebui să-i plesnească odată cu oglindirea în apa Debarcaderului. Locul de alături e însă gol. De câteva zile, din chiar seara când Cali și-a găsit sfârșitul alergând după Iacinta în fața casei alor ei, Alexi a putut vedea absența dulăului alb de lângă salcie. A doua zi, fiind trecut de orele dimineții, coborâse din cameră mergând să-l conducă pe Ulin, care comandase un taxi să ajungă la gară. După ce și-au luat rămas bun în poarta Debarcaderului, s-a oprit câteva clipe la salcie, resfirându-i între degete ramurile sticloase și încă amortite de duhul iernii interminabile, deși este deja început de martie. Sub adierea vântului și în răcoarea ninsă dinspre undele apei, văzuse încă o dată cum locul adâncit în care dulăul alb își tot făcuse veacul era gol ca și cu o seară înainte. Ridicându-și însă după aceea privirea și uitându-se spre fâșia paralelă cu apa lacului, lipită de deal și din care Ur îi spusese că începe intrarea în Calea Romană, îi păru că-i zărește blana lăptoasă unduind într-acolo. După care, un nor mov, precum cel care împânzea cerul cu o toamnă în urmă la Casa Tauffer cu Alia, și-a aruncat instant umbra peste întreaga zare, Alexi nemaivăzând nimic. În aceeași dimineață, înainte de a pleca la gară, Ulin îl chemase la el în Vale, bând împreună cafeaua în cameră și

fumând alături de el – cândva, cu un an și ceva în urmă, când venise în Silvania și o văzuse și pe Im, îi spusese că în ultima vreme fumează doar ocazional. Așa cum o fac și acum când mă întâlnesc cu tine, reluate și de această dată aruncând rotocoale albăstrui prin fereastra întredeschisă spre apa Debarcaderului. Haide cu mine în Vale, îți iei o pauză de Jiul de Târg și inclusiv de Iacinta, e timpul, nu crezi? Nu acum, poate ceva mai încolo! îi răspunsese fără însă o convingere deplină.

O vreme, Alexi trecu apoi – neeuclidian, iluminându-se parcă – prin mai multe coduri de realitate. Toate cu adevărat posibile. Mai întâi: îl conduse, totuși, pe Ulin la gară chiar dimineața foarte devreme, răzgândindu-se în poarta Debarcaderului la venirea taxiului. În gară, printre puținii călători adormiți încă în aerul molcom al dimineții îngemănate în umbra lichidă a semiîntunerului, i-a ținut companie pe peron câteva minute până la sosirea trenului dinspre Bania. Un intercity cu șase-șapte vagoane a căror culoare albastră era impregnată de praful învechit de zile și spălăcit de ploaia mărunță și rece căzută în timpul nopții. Ai grijă la rezerva de liniște și la îngerii sufletului! i-a spus Ulin înainte de a urca, oarecum ezoteric și îmbrățișându-l fratern. Și poate îmi calci totuși Valea, a mai adăugat în ușa vagonului. După care, traversând orașul prin centru, Alexi a putut privi venind spre el ultime licăriri de stele din Ursa Mică, încă vizibile pe cerul dinspre răsăritul pregătit de o nouă zi. A luat la pas drumul întreg până în Debarcader. Orașul, adormit, i se părea el însuși o insulă așezată cruciș peste un climax de timp înghesuit în forme indefinite, cu un Eumeu (îi trecu prin cap) încă nerecunoscându-și stăpânul-rege (orgoliosul Ulise!), încalcit și mânând turme de porci vărğați într-o pură iluzie trecând peste o reală realitate. Stăruia încă în acest gând când a intrat în cameră, cu Ra încurcându-i-se printre picioare și mirată de drumul făcut de el atât de devreme. Prinzând-o în brațe și netezându-i blănița, Alexi și-a amintit brusc momentul în care o luase, mică-mică, din apartamentul Iacintei care-l așteptase zâmbindu-i a surpriză cu ea în brațe și pregătită să i-o înmâneze. Am cules-o de pe drumuri! îi șoptise Iacinta. Miau-miau! îi șoptește acum Ra cerându-și obișnuitul tain al zilei.

Apoi, o altă felie ivită în codul realității din aceeași zi.

A sunat-o imediat și în mod repetat pe Iacinta și, nerăspunzându-i, îi scrisese după aceea spunându-i cât de rău îi pare pentru tot ce i se întâmplă. Să-mi zici dacă pot să te ajut cu ceva, și vreau să ne vedem! Fără niciun răspuns însă, tăcerea ei continuând în zilele care au urmat. Ba, nu, Iacinta i-a scris totuși câteva ore mai târziu, spunându-i că, da, ar putea-o ajuta căutându-l cumva pe Cimbru care pur și simplu a dispărut, și reproșându-i că nu a venit la înmormântarea lui Cali. Trebuia să o faci pentru mine! îi spunea răbufnind de-a dreptul. Iar seara, noaptea de fapt, l-a chemat în poarta Debarcaderului. E haos la ai mei, cu atâtea rude de peste tot venite pentru înmormântarea lui Cali, și cu lucrurile întoarse în toată casa, și e haos și în mine! Mergem la tine, să stăm un pic? Nu, cred că e mai bine să o lăsăm pe altădată! i-a răspuns, deși obișnuința și dorința exista, să o strângă în brațe întinși în pat, să-i mângâie părul, sânii, trupul ei tresăltând la fiecare atingere. S-au întâmplat însă atâtea în ultima vreme, și acum dispariția intempestivă a lui Cali. La adăpostul întinericii și protejându-se sub streșina gherei de la poartă de vântul tăios pornit dinspre Dealul Târgului a ținut-o în brațe mângâindu-i obrajii reci și părul umed într-o tăcere de nezdruncinat, deși ar fi vrut să-i vorbească mai ales despre gândul ei nelămurit în marginea lui Kundera din ultima noapte dormită la el: răstălmăcirea nietzscheană a gândului mult mai vechi, pitagoreic, da, e adevărat, cele întâmplate se vor mai întâmpla iarăși, ciclic, nimic nefiind nou, nici bucuria și extazul clipei, nici suferința și doliul timpului, într-o ușurătate a ființei mai ușoară decât înșiși aburii vieții. Tăcerea a fost însă mai de preț, lăsând-o astfel pe Iacinta să plece, în noapte și sub faldurile vântului, fără niciun alt cuvânt de prisos. Iată însă, după plecarea lui Ulin, și codul realității dinspre Bi, de care Alexi aproape că uitase. Îți poți face timp să ne vedem? Am nevoie să vorbesc cu tine, te rog! îi scrisese, Bi părând răvășită și încurcată. S-au întâlnit, la fel, în poarta Debarcaderului, urcând apoi împreună Dealul Târgului pe același drum pe care ultima oară, în preajma Crăciunului, îl făcuse cu Iacinta prin ploaia rece de decembrie. Pălcurile de zăpadă, tasată acum și zăbrelită de ploaia mărunță din timpul nopții trecute, flancau marginile drumeagului, peste care se desenau ultimele raze, roșietice și

răzlete, ale soarelui pregătit să apună, iar vrăbiile maronii îi priveau nedumerite din tufișurile din margini, rotindu-și după ei ochii vii și mărunți. Bi, prinzându-i strâns brațul și ținând cu el ritmul pașilor, îi expusese aproape în amănunt viața ei din ultimele săptămâni, împărțită între copil și inevitabilele șicane cu fostul soț, alături de orele de la școală și de nouă ei cucerire, un consilier politic din Bania, mutat la ea și de care se aprinsese rapid și în același mod voia să se și despartă. A ascultat-o fără a-i răspunde nimic, privind-o din când în când și reținând mai ales înverșunarea cu care își articula dezamăgirile trăite. Misteriosul consilier ar fi vrut să o ia cu el în Bania, dar fără copil. Ne-am certat câteva zile și i-am spus că, dacă așa gândește, am terminat cu el. Cred că am greșit aprinzându-mă iarăși, și abia am reușit să-l dau afară din casă. Mă agasează însă permanent cu telefoane și cu semeseuri, amenințându-mă deja cu ceva filmări intime pe care ticălosul le-ar fi făcut cu mine, fără să știu însă de ele. Mi-e teamă că e în stare de orice! Of, zi-mi ce să fac, e chiar nebun din câte văd! îi spunea între altele Bi. Revenind în Debarcader, a urcat la el, nemailăsându-se dusă. Îți pot oferi ceva de băut, altceva nu am! E ok! i-a confirmat ea, lăsându-și hanoracul pe cuier și așezându-se pe pat lângă biroul lui. Și au tot vorbit. Iar într-un târziu al nopții, după ce goliseră împreună o sticlă de whisky, s-a întins în pat îmbrățișându-l pe jumătate adormită. Alexi a dezbrăcat-o trăgându-i colanții negri purtați direct pe piele, luându-i în palmă sexul, mic și cu resfirări rozalii, frământându-l. Sunt prea agitată, Alexi, nu ar trebui acum! Nu-ul ei fiind însă mai degrabă un da răsfrânt în zbateri febrile și îndoiri ale întregului corp, întorcându-se apoi pe burtă și unduindu-și plină de dorință fesele albe și rotunde. Nu-ul lui după o vreme apoi, dezmeticindu-se și învelind-o cu plapuma până sub bărbie. Cu părul lung și auriu întins peste plapumă, Bi părea o femeie-păpușă cu fruntea transpirată și obraji aprinși, tristă însă și abătută. Nu mi-ai zis ce pot face cu nebunul de consilier! i-a murmurat înainte de a adormi. Chiar nu știu, i-a șoptit, mergând după aceea să facă o baie lungă ca în vremea apusă de mult din Sylvania.

Și încă o felie a realului, la fel de reală pentru Alexi: întâlnirea cu Cassia, la universitate. Ieșind de la cursul de literatură ținut la Anul II, s-a oprit mai întâi pe hol

cu una dintre studentele apropiate de el, care voia să-l consulte în privința temei seminarului următor (Fuiorul nietzschean de fum al ființei vizavi de E apus de zeitare și-asfințire de idei, versul-holomer din cel mai lung poem eminescian). Chiar te încumeți? o întrebare neîncrezător, în timp ce printr-una din ferestrele întredeschise ale holului, dând spre curtea pavată, o rază răzleață a soarelui pal de afară se oprise roșiatică pe fruntea fetei, trecând apoi, mov pentru câteva clipe precum norii dimineții din Debarcader, pe peretele din spatele ei. Uitându-se mai bine, Alexi văzu că, în fapt, movul razei îndoia fusta de aceeași culoare a Cassiei, care părea că-l așteaptă să termine ce are de vorbit, făcându-i un semn discret spre ușa de la capătul coridorului și dându-i de înțeles astfel că ar vrea să iasă împreună. Afară se înnorase brusc, soarele dispărând, iar când au ajuns la Cafeneaua Anna s-a pornit să cearnă o ploaie mărunță și rece, aproape de lapoviță. O cafea? o invitase el, îndreptându-și privirea spre poarta de la intrare. Mulțumesc, sunt însă presată de timp, îmi pare rău! îi răspunse Cassia strângându-i afabil mâna și îndreptându-se spre Bulevardul Teodoroiu. Să știi că ființa ei stă de acum sub aerul tău, asta a fost de fapt marea ei rugămintă de transmis, înainte de orice altceva! i-a mai spus, aproape șoptit, înainte de a se îndepărta. Ființa ei sub aerul lui, gândul Iacintei transmis prin Cassia, îi păru metafora ultimă a zilei începute în aburii mov ai Debarcaderului. Ființa ca ultimă șuviță de fum a unei realități care se volatilizează însă, se gândi imediat, precum în siajul gândului nietzschean, pe care încercase, în fapt, să-l desfășoare la curs. Gând împungându-i în acest moment ochii țintiți spre măsura proptită de gărdulețul de la intrarea în cafenea, de unde îl privea insistent bătrâna ce-și făcea veacul aici și care, cândva, îi ghicise în cărți și Iacintei, tulburând-o cu totul. Pentru o clipă, având încă proaspete în memorie însemnările ei cu proiecția seminarului axat pe Ulise al lui Joyce în marginea deconstruită a lumii homerice, pe Alexi îl cuprinse de-a dreptul regretul că nu va ști modul în care ar fi desfășurat Iacinta tema propusă studenților săi, lipsind, iată, ineluctabil. E deja pe drum înspre Grecia, la mătușa ei! aceasta fiind, în definitiv, informația primă pe care i-o dăduse Cassia imediat ce au ieșit din clădirea universității. Și-a făcut cerere de concediu fără plată,

rugându-mă să i-o las la secretariat și, cu siguranță, cel puțin în semestrul acesta, nu va reveni – adăugase la cele spuse, oprindu-se în loc și fixându-l scurt pe Alexi cu o privire din care trebuia să înțeleagă foarte clar că este certitudine ceea ce-i spune. Renunțând la ideea de a mai intra în cafenea, Alexi rămase clipe lungi în fața gărdulețului de la intrare, uitându-se după Cassia cum se îndepărta. Iar codul realității din aceeași zi trecea parcă dintr-odată într-un alt strat, odată cu ființa cea mai profundă a Iacintei, care, iată, este poate deja în Grecia, povestind cu Ur. Un strat cu Iacinta de această dată în pliuri-absențe sau în văi ale sufletului în care să cobori cu îndârjirea de a-ți îmbrățișa febril propriul suflet. Irealul din lucruri, sau despre irealul din lucruri, îi sugerase chiar ea că ar trebui să fie titlul volumului său de poezii în varianta finală. E bine așa, e perfect! Și să nu uiți, după ce-l publici, să-mi subliniezi versurile care țin doar de mine! mai spusese Iacinta în chiar ultima noapte dormită împreună în Debarcader, în care îi citise din poemele finale, cu ea cuibărită în brațele lui. Coborând în cel mai adânc punct. În cea mai ascunsă vale/ a sufletului aproape oarbă albicioasă. Lumea de-afară sub timp stă mai întâi/ cu fața întoarsă spre răsărituri apoi cu/ umbra ei cu tot înspre apusuri./ Viața poate locui astfel/ curbându-se lent între umbre. Absențele pot sta/ înălăbăstrate sub cerul lor umbrat.

După care, și aceasta îi păru a fi chiar ultima felie a zilei în codul realității de acum, Alexi, traversă și el Bulevardul Teodoroiu, luând-o spre Strada Lotrului. Moșii de iarnă, ce deschiseseră ziua cu dispariția dulăului alb al lui Ur în norul mov întins peste zarea Debarcaderului și apoi spre centrul orașului, sticleau acum, în după-amiază târzie, într-un mov argintiu ivit în pliuri lungi de lapoviță devenite între timp fulgi mari de zăpadă căzând în zigzag sub adierea vântului pornit. Trecând pe lângă casa Iacintei, se opri un moment în fața porții, încercând să vadă curtea printre zăbrelele gardului. Totul plutea însă într-o liniște deplină. Reluându-și drumul, îl zări după aceea, de departe, în poarta Debarcaderului pe Cimbru, zgribulit de umezeala zăpezii ce continua să cadă. Stătea proptit pe etichete din spate și, văzându-l cum se apropie, își vântură coadă cenușie, lungă și stufoasă. Ajuns aproape de el, Alexi se aplecă și-i atinse cu degetele blana udă, câinele lăsându-se în clipele următoare

îmbrățișat și împungându-i umerii cu botul plin de fulgii de nea sticlind sub vântul pornit de-a binelea. L-a urmat spre apartament, lăsându-și pe scările de la intrare urma labelor înzăpezite. Deschizând ușa, Cimbru păși peste bagaje, cele două geamantane împreună cu cușca lui Ra, pe care Alexi le pregătise și le pusese alături încă de dimineață, cu gândul nelămurit de a merge în Silvania. Și mârâitul lui Ra, înfoidu-și blana și speriată cu totul la vederea lui Cimbru. Ba, nu, Cimbru nu l-a urmat în apartament, ci, după ce s-a lăsat îmbrățișat în poarta Debarcaderului, s-a pornit hotărât spre drumeagul către ceea ce Alexi știa încă de pe vremea lui Ur că trebuie să fie Calea Romană, lăsând în urmă Debarcaderul. Iar după un timp, alergau de fapt împreună. Trecură repede peste podețul cu apa coclită și verzuie licărind sub vânturarea fulgilor de nea, apoi Cimbru, mârâind scurt, coti spre râu. Ținură tot aproape linia râului, înspre zarea ce-i părea iarăși poarta de intrare în munți. Privind în dreapta, își văzu însă mașina gonind pe drumul paralel al intrării în Vale, roțile acesteia tocând mărunț zarea muntelui din depărtare, odată cu zăpada întinsă pe asfaltul negru. Ra, pe care o știa în cușca ei pe bancheta din spate, agitându-se mai întâi, îi sări după aceea pe genunchi, mieunând îndelung. Conducea privind țință în față, apoi în marginile prelinse înspre aburii râului. Cimbru, săltând în continuare prin pulberea albă, o luase iarăși înainte. Văzu însă imediat că se oprește brusc să-l aștepte, vânturând cu coada șnururile fulgilor de zăpadă și înălțându-și botul spre cerul oval și plumbu-riu. Haide, nu ne oprim! îl îmboldi, trecându-și din fugă mâna peste blana-i umedă. Sub zigzagul înțetit al vântului, zăpada mieilor se cernea de peste tot. Fuioare lungi, sub un drum gonind el însuși fără oprire. Câteva păsări mari, aidoma celor ce străbat dimineața și seara văzduhul Jiului de Târg, zburau precipitate deasupra lor, și odată cu goana lor, ducând cu ele un tărâm invizibil – cu forme pe care să le desenezi mai întâi cu mintea pe o pânză lungă a vremii și apoi să încerci să le vezi, să le pipăi conturul încă nedeslușit și să-ți lași palma să treacă prin ele odată cu gândul irealului mușcând realul clipei. Timpul și viața, suprafața și miezul acestora, somnul și marginile pe care le tot străbați, toate stând sub forme încă nedeslușite. Precum nepuința de a-ți

vedea urmele simultan cu mersul, sau cu alergarea de acum, pas cu pas. Un timp alb în care ar putea încăpea totul, ca o foaie subțire pe care să însemnezi și echivocul hârtiei înseși, și linia contururilor, a marginilor dincolo de care nu mai poți scrijeli niciun semn, nimic.

*fragment din romanul cu același titlu, în curs de apariție

